

Výkladové stanovisko č. 30 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 25. 6. 2014

- k vypořádání zálohy na výplatu podílu na zisku dle ustanovení § 40 ZOK

Dotčená ustanovení:

- § 40 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích („ZOK“)
- § 31 ZOK
- § 284 ZOK

Stanovisko:

„Záloha na výplatu podílu na zisku se vypořádává vůči společníkovi nebo členovi, který je vlastníkem podílu, na který byla záloha vyplacena, ke dni splatnosti podílu na zisku.

V případě akciové společnosti se záloha vypořádá vůči osobě, která byla akcionářem v rozhodný den pro uplatnění práva na výplatu podílu na zisku.

Nevyplácí-li se zisk za účetní období, na něž byla záloha na podíl na zisku poskytnuta, je třeba provést vypořádání s tím, kdo je vlastníkem podílu ke dni, v němž bylo příslušným orgánem obchodní korporace rozhodnuto, že zisk se na podíly na zisku nerozdělí, resp. nevyplatí, jinak v poslední den účetního období následujícího po účetním období, na něž byla záloha na podíl na zisku poskytnuta“

Odůvodnění:

S podílem společníka nebo člena družstva (dále jen společník“) jsou spojena práva a povinnosti vyplývající z účasti na obchodní korporaci (§ 31 ZOK), tedy i právo na podíl na zisku.

Podíl společníka ve společnosti s ručením omezeným může být představován kmenovým listem (§ 137 ZOK). Je-li vydán ve společnosti s ručením omezeným kmenový list, jsou v něm inkorporována všechna práva a povinnosti společníka vyplývající z účasti na společnosti. V případě akciové společnosti jsou všechna práva a povinnosti vyplývající z účasti na společnosti představována akcií.

Z § 31 ZOK plyne, že převodem nebo přechodem podílu, včetně kmenového listu a akcie, se zásadně převádějí všechna práva a povinnosti s podílem spojená, tedy i právo na podíl na zisku. Právo na podíl na zisku v sobě zahrnuje jak právo na výplatu podílu na zisku, včetně

práva na zálohu na podíl na zisku a práva na doplacení podílu na zisku, byl-li určen ve vyšší částce než vyplacená záloha, tak povinnost vrátit vyplacenou zálohu nebo její část, nebylo-li rozhodnuto příslušným orgánem obchodní korporace (pokud se takové rozhodnutí vyžaduje) o rozdělení zisku buď vůbec anebo nejsou splněny zákonné podmínky pro výplatu zisku či stanovený podíl na zisku nedosahuje výše vyplacené zálohy (zúčtování záloh na podíl na zisku). Dojde-li tedy po výplatě zálohy na zisku k převodu nebo přechodu podílu, vyplacenou zálohu společnost nevypořádává vůči tomu, komu byla vyplacena, ale vůči společníkovi, který je ke dni splatnosti pohledávky na vyplacení podílu na zisku vlastníkem podílu, na který byla záloha vyplacena. Tento závěr se beze zbytku uplatní pro všechny obchodní korporace s výjimkou akciové společnosti.

V případě akciové společnosti právo na výplatu podílu na zisku náleží podle § 281 odst. 2 ZOK mezi tzv. samostatně převoditelná práva, u nichž zákon spojuje právo na jejich uplatnění s tzv. rozhodným dnem. V případě akciové společnosti je tak třeba odlišit, zda k převodu nebo přechodu akcie po výplatě zálohy došlo před rozhodným dnem pro výplatu podílu na zisku anebo až po něm.

Podle § 284 ZOK se právo na výplatu podílu na zisku od akcie odděluje (osamostatňuje) v tzv. rozhodný den. Vlastníkem pohledávky na výplatu podílu na zisku je tak ten, kdo byl v rozhodný den akcionářem, a je jím i po tomto dni.

Rozhodný den pro uplatnění práva na výplatu podílu na zisku buď určí stanovy anebo jím je rozhodný den pro účast na valné hromadě, která rozhodla o výplatě podílu na zisku. Dojde-li po rozhodném dni pro uplatnění práva na výplatu podílu na zisku k převodu akcie, s akcií již není právo na výplatu podílu na zisku spojeno. Vůči společnosti může uplatňovat právo na výplatu podílu na zisku pouze osoba, která jej měla v rozhodný den, ledaže došlo nebo dojde podle § 352 ZOK k samostatnému převodu práva na podíl na zisku na jiného.

Z výše uvedeného plyne, že rozhodne-li valná hromada o rozdělení zisku mezi akcionáře za účetní období, za něž byla akcionářům poskytnuta záloha na výplatu podílu na zisku, a jsou-li splněny zákonné podmínky pro jeho výplatu, vypořádá akciová společnost zálohu vůči osobě, která byla akcionářem v rozhodný den pro uplatnění práva na výplatu podílu na zisku.

Nebylo-li rozhodnuto o rozdělení zisku za účetní období, na něž byla vyplacena záloha na podíl na zisku, nebo nejsou-li splněny zákonné podmínky pro výplatu zisku, je rovněž zapotřebí provést vypořádání vyplacené zálohy na podíl na zisku. Vůči komu se provede vypořádání, bude záležet na tom, zda příslušný orgán rozhodl o rozdělení mezi společníky negativně nebo o naložení se ziskem nerozhodl vůbec, např. proto, že nebyla schválena podkladová řádná účetní závěrka, či nejsou splněny zákonné podmínky pro výplatu zisku. Rozhodl-li příslušný orgán obchodní korporace o tom, že zisk nebude rozdělen ve prospěch společníků na podíly na zisku nebo nejsou-li splněny zákonné podmínky pro výplatu zisku, jeví se jako logické, že ke dni rozhodnutí valné hromady se rovněž provede vypořádání, protože je postaveno na jisto, že podíly na zisku se vyplácet nebudou, resp. nemohou být vyplaceny. Nerozhodne-li do konce následujícího účetního období vůbec příslušný orgán obchodní korporace o naložení se ziskem za účetní období, na něž byla záloha na podíl na

zisku poskytnuta (např. z důvodu neschválení řádné nebo mimořádné účetní závěrky), je rovněž nezbytné provést vypořádání poskytnuté zálohy; záloha nemůže totiž zůstat nevypořádaná i do dalšího účetního období. V takovém případě se vypořádání provede k poslednímu dni účetního období následujícího po účetním období, na nějž byla záloha na podíl na zisku poskytnuta.

Toto stanovisko bylo podrobena odborné diskuzi a následně k němu hlasováním *per rollam* vyjádřili souhlas členové Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy.

Toto stanovisko neobsahuje závazný výklad právních předpisů. Výklad právních předpisů podaný v tomto stanovisku má působit pouze silou v něm obsažené právní argumentace.

Členové jmenováni do Expertní skupiny jsou odborníky z řad akademické obce, členové Legislativní rady vlády, zástupci soudů a další právní autority. Činnost členů Expertní skupiny spočívá v konzultaci k doprovodné legislativě nového soukromého práva a také ve zpracování odborných stanovisek k některým interpretačním problémům.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Komise pro aplikaci nové civilní legislativy vznikla v rámci projektu Nové soukromé právo (reg. č. CZ.1.04/4.1.00/80.00003) financovaného z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.